

'Brandweer mag protest niet breken'

Bij een tweetal acties rondom de detentieboten in de Rotterdamse Merwehaven werden brandweerlieden ingeschakeld om vastgetekende actievoerders los te slijpen. Een risicovolle klus waarin doorgaans de mobiele eenheid gespecialiseerd is. In een open brief aan de brandweercommandant van de regio Rotterdam-Rijnmond en burgemeester Opstelten dringt de actiegroep er met klem op aan bij toekomstige situaties de brandweer achterwege te laten.

Op 26 juni en 31 juli jl. werd bij de bajesboten in de Merwehaven te Rotterdam actie gevoerd. De acties richtten zich tegen het vreemdelingenbeleid van minister Verdonk om mensen zonder papieren op te sluiten en uit te zetten (dit betreft zowel uitgeprocedeerde asielzoekers als arbeidsmigranten e.a.), en tevens tegen het beleid van minister Donner om de regimes in gevangenis te versoberen en daartoe met name mensen zonder papieren in zo goedkoop mogelijke uitzet- en detentiecentra op te sluiten. Als speerpunt voor deze acties is gekozen voor de bajesboten omdat het regime daar onmenselijk is, mensenrechten worden geschonden, en de mensen er zeer langdurig vast worden gezet. Behalve ter protest dienen de acties ook om de gevangenen op de boten een hart onder de riem te steken: namelijk dat ze niet worden vergeten.

Bij beide acties verzocht de politie de brandweer om aan de actie een einde te maken. Mensen die zich aan een hek hadden vastgeketend werden daarop door brandweerlieden losgeknipt. Bij de tweede actie van 31 juli werd ook aan de brandweer gevraagd om drie actievoerders uit de zogenoemde *lock-ons* te slijpen, die zij nog om hadden (een *lock-on* is een stalen buis waarin mensen hun handen/armen kunnen vastmaken zodat meerdere personen aan elkaar gekoppeld worden). Ondergetekende was bij beide acties betrokken, door de politie gearresteerd en dus getuige. Wat mij verbaast is dat de brandweer aan dit verzoek van de politie heeft voldaan. Het is niet de taak van de brandweer om protestacties te breken. Dat is de taak van de politie en die heeft hier ook haar eigen dienst voor, de BraTra (brand en traangas eenheid). De politie is echter te beroerd om haar eigen dienst te bellen en te laten komen, want dat gaat ze niet snel genoeg. In het geval van het doorknippen van het hek bij beide acties leidde dit tot een verkorting van de duur van de actie. Daar heeft de politie belang bij. Daar heeft de directie van de bajesboot belang bij. Maar wat is het belang in deze van de brandweer? Beargumenteerd zou hooguit kunnen worden dat het noodzakelijk was in het kader van de veiligheid. Echter, ik kan u verzekeren dat in geval van calamiteiten de blokkade direct door ons kon en zou worden opgeheven.

Brengt mij op de inzet van de brandweer op 31 juli op het politiebureau. Ik hoorde agenten praten met de twee arrestanten die samen nog met hun armen in de *lock-on* vastzaten. Agenten van de forensische dienst wilden hun vingerafdrucken hebben. Zij sloegen een dreigende toon aan. Ik hoorde onder andere 'goedschiks of kwaadschiks' en 'straks ligt je hand eraf' en iets over bloedspetters. Nogmaals, de reden voor de politie om de *lock-on* af te willen hebben was voor het nemen van vingerafdrucken. De twee actievoerders weigerden echter medewerking, waarop de brandweer werd ingeschakeld. De arrestanten werden meegenomen naar buiten, waarop we het geluid van een slijptol hoorden. Betrokkenen vertelden mij naderhand dat net werd gedaan alsof er zonder koeling in de lengte van de ijzeren pijp, dus over hun onderarm, zou worden gesneden. Dit

zou een dusdanig gevaarlijke situatie hebben opgeleverd dat beiden besloten zichzelf los te koppelen. Door zonder koeling een *lock-on* open te slijpen kunnen ook ernstige brandwonden ontstaan.

Mijn vraag aan u: lijkt het u de taak van de brandweer zich te laten gebruiken om mensen te dreigen met het veroorzaken van ernstige brandwonden? Lijkt het u de taak van de brandweer de politie te helpen met het intimideren van arrestanten teneinde van hen vingerafdrucken te kunnen afnemen?

Bij de derde arrestant, die beide armen in de *lock-on* had, moest er iemand van de brandweer worden ingeschakeld om de klus daadwerkelijk te klaren. Wij allen hoorden buiten het politiebureau wederom het geluid van de slijpmachine. Betrokkene vertelde

later dat de brandweerman die het moest doen, zelf erg bang was dat het mis zou gaan. Geen wonder. Hij wist dat hij aansprakelijk zou kunnen worden gesteld in het geval er hierdoor letsel zou ontstaan. Bij het los slijpen van de *lock-on* werd trouwens wel degelijk water gespoten op de stalen buis. De eerdere bewering aan de andere twee om het zonder koeling te doen diende slechts om hen bang te maken.

Waarom leent de brandweer zich hiervoor? Deze werkzaamheden kunnen worden geweigerd, aangezien ze niet tot de taak van de brandweer behoren. Hoe moet dit handelen ons vertrouwen wekken voor brandweerlieden, die zo een instrument zijn van de politie? Daarom vraag ik u om brandweerlieden de instructie te geven dit soort werkzaamheden niet langer te verrichten. Een instructie van de commandant, u dus, kan voorkomen dat individuele brandweerlieden zich ergens toe verplicht voelen.

Graag wil ik u, tot slot, herinneren aan de Schipholbrand in het uitzetcentrum vorig jaar. De brandweer stond toen voor de verkeerde

poort omdat het uitzetcentrum verzuimd had door te geven dat de brandweer sinds enige tijd voor een andere poort moet komen aanrijden. De hierdoor ontstane vertraging is er mede de oorzaak van dat er elf doden zijn gevallen. De bajesboten zijn ook niet echt brandveilig te noemen. Nog onlangs is er weer brand ontstaan in het plafond van een cel. 's Nachts is er bovendien zo weinig personeel op de boten aanwezig dat we maar mogen hopen dat er niets gebeurt, want een herhaling van het Schiphol-scenario lijkt me niet ondenkbaar.

Bovenstaande schrijf ik u om te illustreren dat het belang van justitie (goedkope bouw van gevangenis voor het opsluiten van mensen zonder papieren) niet bepaald de veiligheid van mensen dient. Het staat mijn inziens haaks op het belang en de taken van de brandweer. Reden temeer om de taken strikt gescheiden te houden en niet de indruk te wekken dat de brandweer in bepaalde situaties het verlengstuk van politie en justitie kan zijn.

Ik hoop van u te horen wat u hiermee gaat doen. Het is niet ondenkbaar dat er meerdere acties bij de bajesboten plaats zullen vinden. Acties die niet gericht zijn tegen de brandweer, maar tegen het overheidsbeleid inzake vluchtelingen. Ik vind het zeer onwenselijk wanneer de brandweer in de positie terecht komt om tegen ons te worden ingezet, en verzoek u dergelijke ingrepen, zowel bij de actie zelf als naderhand op het politiebureau, over te laten aan de politie. Nogmaals, de BraTra is hierin gespecialiseerd. Wanneer activisten gewond raken door toedoen van uw brandweerlieden, is de brandweer aansprakelijk. Voorkomt u dat alstublieft. Ik zou graag de brandweer blijven zien als een redder in nood, niet als pressiemiddel om protestacties de kop in te drukken en kan me slecht voorstellen dat individuele brandweerlieden hier op zitten te wachten.

(www.ravagedigitaal.org - Joke Kaviaar)

